

KRYNICA

TYDNIOWAJA SIALANSKAJA HAZETA

Adres Redakcyi i Adm.: Wilnia, Zawalnaja 7.

Redakcyja adčynienu ad 9 h. ran. da 7 h. wieč.

„Krynica“ kaštuje: na hod 6.000.000 m. p.

Asobny numar kaštuje 200.000 m. p.

Pa zahadu Kamisara Uradu na m. Wilniu Nr. 14 „Krynicy“ skanfiskawany 14.VI.24.

Katalictwa, jak arużža polskaści. *)

Biełarusy kataliki ũ praciahu niekulki stalećciaŭ, pry rozných palityčnych warunkach, prymali katalictwa ad swajho zachodniaha susieda — Polšcy. Heta katalictwa, z duža małymi wyniatkami, pryščepliwałasja nam nie jak nawuka Chrysta, ale jak palityčnaje arużža dzieła apalačwańnia biełarusaŭ.

Najwyrażniešym dokazam hetaha jość unija prawasłaŭja i katalictwa z 1596 h. Zakładziny Unii, sposab prawodźańnia jaje ũ žyćcio, adnosiny da jaje polskaha ũradu, polskaha duchawienstwa i hramadźianstwa, — ũsio hetam razam wykazwaje, što katalictwa heta — tolki płašč dla polskaj palityčnaj raboty,

Tak było i tak jość. Siańnia, ũ nowaj Polšcy, polskaje katalictwa ũ biełaruskich ziemiach žjaŭlajecca dašłym ciaham polskašlachockaj, pieraważna naskroź palityčnaj trybunaj. Ciapierašnjaje polskaje ũ nas katalictwa, z duža małymi wyniatkami, wyrażna waroža adnosicca da biełaruskaha narodu, da jaho duchowaha i materjalnaha adradžeńnia. Kiraŭniki polskaha ũ nas katalictwa aź dahetul nie zdabyłisia na aficyjalnaje padtrymańnie dla biełarusaŭ biełaruskaj mowy ũ kaściele, a ũ

Duchoŭnaj Wilenskaj Seminarij aź dahetul nia ũwiedzieny choćby nikatoryja nawuki biełarusaznaŭstwa.

Nia budziem pieraličać usich tych kryŭdaŭ, jakija pływuć z takoha pałažeńnia ũ nas katalictwa, jak dla katalictwa samoha, tak i ahułam dla katalickaj častki biełaruskaha narodu. Uspomnim ab hałoŭnych. Katalictwa z adnaho boku, padawana biełaruskamu narodu ũ čužoju małazrozumiełaj polskaj mowie, dziŭna mała zakranuła serca biełarusa i dziŭna mała pakuła ũ im śladoŭ duchowaj kultury, a tojež katalictwa z druhoha boku pakuła ũ henym sercy ziarnio niedawieruja da jaho, jakoje doŭha badaj nie prajaŭlała žyćcia, a jakoje ciapier bruniaje ũ sercy katalika biełarusa, jaki, dziakujuć wajnie, rewalucyi i raźwićciu narodnaj świedamaści, baćyć, što polskaje katalictwa dla jaho niešta mocna čužoje i što ũ im zaznačajecca adnastaronnaść i nat' niazhodnaść z praŭdaj.

Heta škodnaje i susim niasłušnaje zlučeńnie polskaści i katalictwa, dajeć znaki žyćcia nia tolki ũ Biełarusi Zachodniaj pad Polščaj, ale nat' i... ũ Sawieckaj Biełarusi. Relihiynja praśledawańni katalikoŭ i sudowyja pracesy katalickaha duchawienstwa ũ Biełarusi i Rasiei ũ duža mnohich wypadkach wyklikalisia henaj samaj polskaj palityčnaj padkładkaj. Kali kamunistyčny ũrad naahuł relihiju ũwažaaje za niejki „durman“ i z hetaha punktu hledžańnia ũkładaaje da relihii swaje adnosiny, dyk katalictwa zmiešana z polskaściu, katalictwa, jak sposab apalačwańnia biełarusaŭ,

*) Pišućy ab polskim katalictwie na Biełarusi, musim adznaćyć, što rasiejskaje prawasłaŭje ũ nas jość takža škodnym i nienormalnym.

išče bolš nialuba kožnamu kamunistamu i dla jaho susim niezrozumieła.

Na sudzie arcybiskupa Cieplaka i Ks. Butkiewiça ũ Maskwie asudžany razam i ksiandzy biełarusy, jak Chwiećka i Juniewiç. I što da hetych apošnich, dyk musimo skazać, što paciarpiele jany (naturalna niašwiedama) badaj bolš za polskaje katalictwa, jak za katalictwa čystaje. I heta zrozumieła. Kali dwa koni sprežany ũ dyšli i adzin z ich uwalicca ũ propaść, dyk lohka tudyž i druhoha ũciahnie.

Dumki našy paćwiardžaje rasiejskaje, wychodziaćaje ũ Koŭni „Echo“, u staćci: „Wierch izobrietatielności“.*) Woš što piša heta hazeta ab polskim katalictwie ũ Sawieckaj Biełarusi:

...„Dziakujućy ryskam da haworu, jaki ad-daŭ pad apiakunstwa Polšćy katalikoŭ żywućych ũ Rasiei, — polskija endeki stali poŭnapraŭnym haspadarom Sawieckaj Biełarusi. Pa zahadu z Polšćy biełarskaje katalickaje duchawienstwa pierawodzicca ũ Rasieju, a na jaho miejsca naznačajuć polskich ksiandzoŭ endekaŭ, na jakich nakładajecca abawiazak apalaćwaŭnia kraju.

*) Kali wyšla heta hazeta — niawiedama, bo nam udalosia atrymać tolki wyrazku staćci.

Wysłanyja ũ Rasieju hetkija wiadomyja biełaruskija dziejaćy, jak ksiandzy Ihnat Žaŭniarowiç, Ant. Jarmałowiç, Uład. Kunde, Alaksandra Sak i inš...

Palityka apalaćwaŭnia, ci lepš sposaby apalaćwaŭnia wiaducca z wialikaj enerhijaj pad abaronaj polskich kamunistych, jakija słužać plaščom dla endekaŭ. U parachwujach, dzie nikoli nia było polskaj mowy, uwiedziena nabaženstwa pa polsku zamiest byŭšaha raniej biełaruskaha; taki los spatkaŭ Faščoŭku, kudy naznačany ksiondz wiadomy polski patryjot šowinist Wojnar i mnohija inšyja sioty.

Narodnaja palityka prawodžanaja praz kaścioł škodzić samamu katalictwu, bo katalictwa začynajuć rozumieć, jak aružža polskich panoŭ...

Biełaruskija biskupy, kirujućyja biełaruskim katalickim kaściołam — Łazinski i Ropp żywuć u Wařawie i adtuł, zhodna z žadańciami polskaha ũradu, dajuć zahady paduładnamu sabie duchawienstwu, żywućamu ũ Biełarusi.

Ci treba hawaryć, jak takaje pałažeńnie hetaj sprawy zluje biełarusau, asabliwa-ž biełarusau katalikoŭ, widziaćych, što kaścioł abaraćwajecca ũ ahienstwa endekaŭ.

I jany zwaraćwajucca da Šw. Stalicy s prošbaj, kab kiraŭnictwa katalickim kaściołam

Hutarki Staroha Dzieda.

Na hetym tydni pryjšoŭ z sałdat na hości naš Wincuk Kancawy. Prychodzicca jon mnie trochi swajakom, to zahlanuŭ i da mianie staroha.

— Jak maješsia dziadula? — kaža ũchodziaćy ũ chatu.

— Jak-ža ciabie Boh haduje? — pytausia.

— Ot, ničoha sabie, żywu jak haroch pry darozie.

— Nu što ũ ciabie čuwać, raskazwaj, tož užo bolš jak paŭhoda nia widzielisia.

Pačaŭ mnie raskazwać moj Wincuk, jak ich tam muštrujuć na francuski fason, jak koŭmiać, jak adziajuć, jak aficery adnosiacca da sałdat i narešci kaža:

— Adna biada: i ũ wojsku nie pryznajuć biełarusau.

— Jak-ža heta — ździwiŭsia ja — čamu?

— A chto ich wiedaje čamu, nie pryznajuć dyj tolki.

— Wot tabie i na, nu a jak-ža-ž ty zapisaŭsia?

— Spaćatku zapisaŭsia biełarusam, a pašla jak pačali tawaryšy duryć, zapisaŭsia palakom.

— Štož jany tabie kazali?

— Kazali, što biełaruskaha narodu na świecie niamia.

— Jak-ža-ž niamia, treba było im pakazać na siabie, na swaich baćkoŭ, na swaju wiosku i na ũsiu staranu, niaŭžo-ž ty nia moli im dakazać, što biełarusy jość na świecie?

— Biełarusy to biełarusy, ale jany kazali, što biełaruskaha **narodu** niamia.

— Jak-ža heta moža być, trebaž było skazać, što raz ludzi jość, katoryja zawucca biełarusami, to i narod musić być, bo narod-žaž nia z żywioły składajecca, a z ludziej. Inakš kažućy, kali jość **ludzi biełarusy**, to musić być i **narod biełaruskij**.

— I heta kazaŭ. Ničoha nie pamahło.

— Nu dyk i durni twaje tawaryšy, — kažu jamu, — treba było im chwihu dać, wot uhledzilib choć biełaruskiju chwihu, kali nia choćuć wiedzieć biełaruskaha narodu.

— Bajaŭsia, — adkazwaje moj dziaciuk.

Tut my zamoŭkli. Widać było, što Wincuk ab niečym dumaje. Urešci adazwaŭsia:

— Skaży dziedka, jak heta dakazać **nawukowa**, što my **narod**, a nia tak sabie jakajaś hramada ludziej?

— Aha, — dumaju sabie, — wot kali šyla wylezła z miaška: **jak heta dakazać nawukowa**.

— Musiće ty spraćaŭsia z niekim polskim studentam, — kažu jamu.

— Chto jaho wiedaje, ale nadta bojki na jazyk i widać, što trochi wučony, bo šmat knižak mieŭ.

Ja ũžo saŭsim dahadaŭsia: moj Wincuk spat-

było ūziata s polskich ruk i kab byŭ naznačany biskup čużaziemiec.

Raźwićcio polskaj zaborčaj palityki ŭ carstwie kamunizma — woś taja dziŭnaja hrymasa žyćcia, ūsio pierawyšajučaja“...

Susim zrazumiełaje ździuleńnie hazety „Echo“ z takoha pałażeńnia katalictwa ŭ Sawieckaj Biełarusi. Nie zrazumieły tolki jaho słowy, što bytcam biełarusy kataliki, kab wyjści z takoha nienarmalnaha relihijnaha pałażeńnia, zwaračwajucca da Św. Stalicy s prośbaj naznačyć im biskupa čużaziemca.

Heta nia wychad. U sučasny mament, kali ruch biełaruski dawoli šyroka razwiŭsia, kali ūžo jość značny lik biełaruskaha katalickaha duchawienstwa i kali ūžo u Uschodniaj Biełarusi paŭstali zaćatki biełaruskaj dziaŭnaści, — dzieła kiraŭnictwa katalickim kaściołam u Sawieckaj Biełarusi **moža i pawinna** być stworana Biełaruskaje Biskupstwa z biskupam **abawiazkowa** świadomym biełarusam.

Heta adziny sposab prociŭ polskaha katalictwa na biełaruskich ziemiach, škodnaha jak dla katalictwa tak i dla biełaruskaha narodu. Ab hetym biezadkładna należyć paćać hutarki z Rymam i wialiki čas, kab Rym zrazumieŭ heta.

Ihnat Paparać.

„ADSTUPLEŃNIE ŬPARADKU“.

Red. „Krynicy“ atrymała piśmo u sprawie „polska-biełaruskaha t-wa“, jakoje mieła niadaŭna panstać u Wilni i jakoje narabiła mnoha pierapaŭtochu siarod šyrokich biełaruskich masaŭ. Piśmo heta padajom tut całkom. Ad siabie wychad z henaha t-wa biełaruskich hramadzkich i palitycznych dziejačoŭ možam tolki prywitać, ličučy jaho pastupkam razwahi i palitycznaj čwiarozaści.

Redakcyja.

„Da Pana Adwakata W. Abramowiča

ŭ Wilni.

Paważany Panie!

Z daručeńnia swaich kalehaŭ i znajomych, u sprawie arhanizacyjnaha schodu Polska-Biełaruskaha T-wa, hetym maju honar pawiedamić Was, što trywajučaja dahetul palitycznaja wajna, nie daje mahčy-maści pryniać udzielu ŭ T-wie nat' tym z biełarusau, katoryja jašče tak niadaŭna wykazali swajo ščyrage žadańnie znajści niejki sposab dzieła asłabeńnia i zlahodžańnia taho žudasnaha ździeku, jaki tak planowa i niaŭpynna prawodzić Polskaja Ŭlada adnosna da biełaruskaha hramadzianstwa.

Ad paćatku našych zachodaŭ dla źbiżeńnia abudwych narodaŭ, biełarusy nia baćać źmieny ŭ adnosinach da ich nia tolki Polskaje Ŭlady, a nat' polskaha hramadzianstwa.

Tak naprykład: uzamien taho, kab zaspakoić našy biazumoŭna słušnyja i nieabchodnyja dla nas prynamsi minimalnyja damahańni palepšańnia stanowišča našych szkołaŭ, što abasnowana našym, jak spradwiečnych hramadzian kraju, prawam i wolej našaha narodu, Uradowaja Školnaja Ŭlada „prychilajec-

kaŭsia z niejkim endeckim studentam i nia moh z im sprawicca. I niama čaho dziwicca: Wincuk skončyŭ tolki narodnaje wučylišča. A endeki, wiedama, nadta zajadłyja, biełarusau ciarpieć nia mohuć.

— Dyk wot pasłuchaj, kažu jamu, što **nawuka** haworyć **pra narod**. Nawuka kaža, što kab jakajaś hramada ludziej była narodam, treba, kab jana mieła piać prymiet.

- 1) kab mieła adnu terytoryju (abšar ziamli);
- 2) hawaryła adnym supolnym jazykom,
- 3) mieła swaju historyju,
- 4) mieła svoj nacyanalny (narodny) charakter
- 5) i wiedała, što jana tworyć adzin narod, heta znača, kab była świadamaj.

A heta ūsio biełarusy majuć. Woś tolki pasłuchaj:

Pieršaja prymieta. Biełarusy majuć swaju terytoryju. Heta terytoryja ciahniecca ad raki Buhu dalo-ka aź za Dniepr, ad Prypiaci aź za Dzwinu i abymaje tak i ja huberni: blizu ūsiu Hrodzienskiju, značnuju časć Wilenskaj, Mienskiju, Mahiloŭskiju, Wiciebskuju i pałowu Smalenskaj. Wot dzie biełaruskaja terytoryja. Usiudy na hetaj terytoryi narod haworyć pa biełarusku, a tolki pany dy čynoŭniki haworać pa polsku, abo pa rasiejsku. Dyk wot zapomni pieršaje prawila, što **biełarusy swaju terytoryju majuć.**

Druhaja prymieta. Biełarusy majuć tak sama svoj jazyk. Hety jazyk rożnicca i ad jazyka polskaha, i ad rasiejskaha, i ad ukraińskaha i, wiedama, ad li-

toŭskaha. Ty adrazu paznaješ, na jakim jazyku chto haworyć. Tak sama i ciabie paznajuć. Zajedzieš ty ŭ Wařsawu — skažuć, što ty „rusin“, zajedzieš u Maskwu — skažuć što ty „palak“. I siudy nia pry-majuć, i tam nia przyznajuć. Dyk značyć: naš jazyk addzielny: i nia polski i nie rasiejski. Dyk wot tabie i druhaja prymieta: **naš biełaruski jazyk.**

Treciaja prymieta: Biełarusy majuć swaju historyju. U starych knihach pišycca, što daŭniej byli biełaruskija kniaźstwy, była biełaruskaja kultura, ūsie hramaty i zakony ŭ daŭniejszym biełarуска-litoŭskim hasudarstwie pisalisia pa biełarusku. Praŭda, što my nia majem wajennaje historyi, bo nikoha nie padbi-wali, krywi čužoŭ nie praliwali i wiek służyli čużym narodam; ale zatoje majem słaŭnuju kulturnuju prošłaść, naš jazyk byŭ daŭniej eurapejskim jazykom, jaho tahdy šanawali i naš narod šanawali. A ciapier nia toje — naš narod zaprapaŭ i tolki wučonyja lu-dzi znajuć, jakaja jaho była historyja. Dyk wot heta **kulturnaja** historyja jość treciaj prymietaj našaha narodu.

Čaćwiertaja prymieta: Biełarusy majuć svoj narodny charakter, heta značyć: užo pa charakteru možna adroźnić biełarusa ad druhich narodaŭ. I tak: rasiejec, ci jak u nas haworycca, maskal maje šyro-kuju i wolnuju naturu. Jaho pieśni, jaho abyčai, jaho charakter saŭsim inšy, čym u našaha brata. Jon druž-ny, ščyry, biez wialikaj chitraści, časam bojki handlar abo jaki majstar. Palak iznoŭ lohki, dalikatny, żywy,

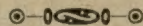

ca" dać, jak niejkuju łasku, našaj Wilenskaj Bielaruskaj himnazii maturalnuju komisiju ŭ **polskaj moŭie**, nia hledziačy na waśmihadowuju padhatoŭku wučniaŭ pa bielarusku, a polskaje hramadźianstwa ŭ asobie Wilenskaha Wajawodzkaha K-tu „dla głodnych dzieci“ „palepšyła“ swaje da nas adnosiny, pazbawiŭšy (ŭ krasawiku i trawieni) hałodnych bielaruskich dziaciej kuska chleba, naležačaha im z hetaha K-tu.

U Waśch adnosinach, Paważanyja Pany, bačam ščyraje žadańnie azdarawić hetyja nienarmalnyja polska-bielaruskija adnosiny, ale adnak aprača dobreje woli i žadańnia nijakich inšych sposabaŭ Wy nia majecie, tady — kali druhaja časťka Wačaha hramadźianstwa reakcyjna - šowinistyčnaja, badaj adna ŭ sučasny moment majučyja ŭpłyŭ na chod žyćcia ŭ našym kraju, jak bačam, starajecca wykarystać pierad Eŭropaj sam fakt istnawańnia polska - bielaruskaha T-wa i, muciačy apiniju ŭsiaho świetu, jašče bolš paharšaje naša žyćcio ŭ Polšчы.

Pryjmajučy pad uwahu ŭsio wyšejšaje, kab nia dać siabie wykarystać Waśch reakcyjanerom - šowinistom, my ličym karysnym dla našaje supolnaje sprawy ŭstrymacca ad ždziejśnieńnia našych prajektaŭ da času palepšańnia dla nas ahułna-palityčnaha stanoŭišča ŭ Polšчы.

Z ščyrasć paśanaj **Radaśtaŭ Astroŭski**, Dyrektor Wilenskaje Bielaruskaje Himnazii. Wilnia 29.V.1924 h.

ЦЫТАЦІЕ І ПАСЫРАЦІЕ „КРЫНІЦУ“.

chwalko. A naš bielarus chitry, bajaźliwy, pachwalicca nia lubić, nawat kali što maje, to skaža niama. Urešci dawoli choć z bolšaha pahladzieć na bielarusa, palaka i rasiejca, kab zaŭvažyć wialikuju roznicu u ich charaktary. A kali siudy dabawić jašče ŭsie abyčaj bielarusa, jakimi jon roznicca ad swaich susiedaŭ, jak: dziady, kupalle, wiasielnyja abrady, pieśni, a tak sama jaho fizyčny skład — to saŭsim jasnaja pakažacca, što bielarusy majuć swoj addzielny nacyjanalny charaktar.

Piataja prymiet: Ciapier bielarusy — heta šwiadomaja hramada ludziej. Kažu: ciapier, bo da paśledniaha času hetaj šwiedamaści nia było. Kali bielarus byŭ katalik, jon dumaŭ, što palak i pisaŭsia palakom; kali byŭ prawasłaŭny — pisaŭsia ruskim, i takim paradkam adzin ciahnuŭ u Waršawu, a druhi ŭ Maskwu. Ciapier časy pieramianilisia. Ciapier narodnaja šwiedamaść tak uzrasła, što tolki saŭsim niahramatny, abo trochi ślachtunawaty wypirajecca bielaručyny. Świedać ab tym narodnaja pierapisi, a tak sama paślednija wybary. Ciapier šmat chto pišacca bielarusam. Dyk wot majem i piatuju prymietu: **narodnuju šwiedamaść**.

A ciapier padrachujem toje, što my dahetuŭ skazali;

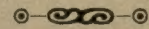
Kab jakakaja hramada ludziej była narodam, treba kab jana mieła:

1) swaju terytoryju (swoj abšar ziamli), 2) swoj jazyk, 3) historyju, 4) narodny charaktar i 5) kab była šwiedamaj.

WIASNA.

Zima razlacielaś, bo sonca pryhreła;
Pryroda paŭstała, żyćciom zakipieła.
Piajuć ptuški pieśni, wiasiełać usio; —
A šparkaja zieleń tut robić swajo:
Pakryła ziamlu, na drevach zasiela,
Wiasnowymi kraskami ŭsiudy pašpieła.
Dyk sonca piače, pašla doždzyk prachodzić
I čystaja zieleń wiasnoj pachnie — hodzić.

Klučanowič.

Z Sojmu.

Pramowa paśla Jaremiča ŭ Administracyjnaj Komisii 27-V siol. h. ŭ sprawie samaŭradaŭ. Dla nas pradstaŭnikaŭ bielaruskaha narodu ŭstawa ab samaŭradach maje wialikuju wahu. Pasoł Haleksa dziwiŭsia, čamu my ŭnosili prapazycyju, kab prajekt ab samaŭradach uniesieny ŭ Sojm ŭradam, susim adki- nuć. My heta rabili dzieła taho, što prajekt henaj ustawy nia jość zhodny z Kanstytucyjaŭ i nia zhodny z samymi zwyčajnymi asnowami samaŭradu. U wa ŭsiej henaj ustawie prachodzić čyrownaju nitkaju dumka, kab nie dapaścić Bielarusaŭ i Ukraŭinaŭ da administracyi ŭ samaŭradach. Pasoł Kaźloŭski kaža, što

A bielarusy majuć i terytoryju, i jazyk, i historyju, i narodny charaktar i narodnuju šwiedamaść.

Dyk z hetaha wywad jasny:

Bielarusy, heta — narod.

Wot tabie Wincučok i nawukowy dowad, što my narod.

Praŭdu kažučy, nia ŭsie narody majuć hetyja prymiety. Nikatoryja majuć tolki niekulki hetych prymiet, a usiož taki ličacca narodam. Naprykład żydy: jany nia majuć ni supolnaj terytoryi, ni supolnaha jazyka, ale zatoje majuć historyju, narodny charaktar i asabliwa wialikuju šwiedamaść. Redka ty najdzieš żyda, katory zapisaŭsia da druhoha narodu, chiba tolki dzieła jakoha intaresu.

I hetaja šwiedamaść budzie hłaŭnaj prymietaj kožnaha narodu. Kožnaja narodnaja hramada, kali jana šwiedamaja i kali choča być narodam, to i budzie narodam, choćby nikatorych prymietuŭ jej i nie chapala.

Dyk wot i ŭsio, što ja mieŭ skazać pra nawukowy dokaz.

— Nu i jak tabie zdajecca, Wincuška, narod my, ci nie?

— Ciapier tolki niachaj mnie chto skaža, što my nie narod, — adkazaŭ moj Wincuk.

Hlanuŭ jon na mianie — wočy ŭ jaho bliščieli. Nu, dumaju sabie, ciapier moj Wincuk i studentu nie paddasca.

Stary Dzied.

našamu sielaninu nia treba samaŭradu, a tolki silnaja administracyja, dyk wotža my henuju silnuju administracyju ŭžo pačuili na swaich karkach. Moža pasol Kazłoŭski pahladzić na zachad Eŭropy, to ŭhledzić, što i tam ŭžo načynaje heny kułak krychu słabanieć, dyk nia wiedaju, ci nia łopnie ciarpieńnie i ŭ našaha sielanina ad henaha mocnaha kułaka, jaki jamu tut sulać.

Pierachodziačy da tak zwanyh „wójtów zawodowych“, mušu skazać, što heta budzie asabliwaja kasta, katoraja jak i asadniki budzie hulać pa našych ziemiach i ździekawacca nad našym sialanstwam.

A što datyča začwierdžańnia wojtaŭ praz staraŭstaŭ, to mianie dziwić toje, što tut schodziacca i pahadzilisia socyjalistyja i byuŭšy ministar Kiernik, z tej tolki roźnicaj, što Kiernik kaža, kab starasta začwierdžaŭ, a socyjalistyja, jak pasol Prahier, kab starasta prymaŭ wybary wojta da wiedama i mieŭ prawa „odwołania“, što znača, kab moh nie začwierdzić.

Sprawa znajomaści polskaj mowy ŭ słowie i pi-safni nia jość jak pany każacie: minimalnaja kwalifikacyja, a heta jość padchod, kab nie dapaścić na wojta našaha sielanina. Dziela hetaha ja damahajusia prawa ŭżywalnaści našaj biełaruskaj mowy ŭ samaŭradach na biełaruskich ziemiach. Pany pytajecie, u jakoj mowie hmina budzie znosicca z uradam, ja ka-žu: pa biełarusku, bo nie narod dla starasty, a starasta dla narodu i kožny starasta na biełaruskich ziemiach musić znać i sam i jaho čynoŭniki našu mowu.

Što datyčyć sposabu wybaraŭ, to tut ustawa pierajšla ŭžo ŭsiakija hranicy, bo imkniecca da taho, kab palak mieŭ u čatyry razy bołš prawoi, jak biełarus.

U proŭšłym hodzie Prezydent Wojciechoŭski skazaŭ na senackaj Administracyjnaj Komisii, što „Kresy Wschodnie trzeba zostawić dla eksperymentów“ (doŭledaŭ).

Dyk čas ŭžo wialiki pierastać rabić hetyja eksperymenty nad našaj ludnašćiu, bo papieradźaju was panowie, jany mohuć dawieści našu ludnaść da nie pažadanych dla was wystupleńniaŭ.

Interpelacyja Pasloŭ Biełaruskaha Klubu da p. Ministra Spraŭ Unutrannych u sprawie padburajučych hramadzianstwa wiestak, pašyranych praz wileńskija polskija hazety, bytcam z pryčyny pryhataŭleńnia masawaj litoŭskaj demonstracyi pad Wilniaj padčas „Zialonych Świataŭ“ siol. hodu.

Wychodziačy ŭ Wilni nacyjanalistyčny „Dziennik Wileński“ u Nr.Nr. 111 i 112 dnia 11 i 18 maja siol. h. źmiaščaje cely rad niazwyčajna padburajučych i bytcam spraŭdžanych wiestak ab tym, što ličwiny pryhataŭlajucca da prychodu praz hranicu ŭ Wilniu padčas „Zialonych Świataŭ“, prykryuŭšysia relihijnaj pracesijaj da Kalwaryi. Časopiš heta zaklikaje ŭrad, kab jon abwieściŭ wajennaje pałažeńnie ŭ Kalwaryi i ŭ nadhraničnych abšarach.

Z druhoha boku jość peŭnym faktam, što spakojnaja i pabožnaja litoŭskaja ludnaść, što ciapier znachodzicca pad polskim uradam, padčas „Zialonych Świataŭ“, jak heta robić štohodu, z rožnych staron kraju, pryhataŭlajeccca pajści da Kalwaryi z litoŭskimi śpiewami.

Wotža kryk polskaj nacyjanalistyčnaj prasy i zaklikańnie zawieści wajennaje pałažeńnie, šyrokija masy litoŭskaŭ ludu nawodziac na dumku, što ŭ wa-ŭsim hetym idzieć ab toje, kab 1) nie dapaścić pabožnaj litoŭskaj pracesii da Wilni i Kalwaryi i 2) wyklikać prociŭlitoŭskija nastroi jak u kraji, tak i zahranicaj.

Z treciaha ŭžnoŭ boku praz hazety dajšo da publičnaha wiedama, što ŭ Wileńščynie ŭrad daŭ jenerału Smiħłamu niejkija administracyjnija poŭnamoctwa.

Z čačwiortaha-ž boku čarodnaja chwala aryštaŭ zachwaciła ŭ turmy celuju masu palityčnych wiaźniaŭ.

Usio heta wyklikaje zrazumiely niespakoj siarod ludnaści.

Dziela hetaha niżejpadpisanyja pytajuć p. Ministra Unutrannych Spraŭ:

1) Ci henyja wiestki, padanyja praz „Dziennik Wileński“, Ministerstwa spraŭdžiła?

2) Što dumaje rabić, kalib henyja wiestki akazalisia praŭdziwymi i ci pakliča da adkaznaści „Dzien. Wil.“ kali-b wiestki henyja akazalisia fałšywyimi?

3) Što dumaje zrabić, kab litoŭskim pielhrymam, polskim hramadzianam, zapecnić mahčymaść spakojna adbyć pabožnuju pielhrymku?

4) Ci sapraŭdy jen. Smiħłamu dadzieny poŭnamoctwa? Kali tak, to čamu i jakija?

Warsawa, 27.V.24.

(Padpisy).

Interpelacyja. Pasha Ks. A. Stankiewiča da p. Ministra Spraŭ Unutrannych u sprawie niezaczwierdžańnia T-wa Ksiandzoŭ Biełarusaŭ „Świetać“.

Zakładčyki T-wa Katalickich Ksiandzoŭ Biełarusaŭ „Świetać“ 23.IV.24 h. padali Kamisaru Uradu na m. Wilniu proŭbu, kab začwierdzić statut T-wa.

Nia hledziačy na toje, što ŭsie farmalnaści byli spoŭnieny, pašla paŭhodu praz Kamisara Uradu na m. Wilniu nadyšoŭ adkaz takoha źmiestu:

„Z daručeńnia Delehata Uradu ŭ Wilni hetym pawiedamlaju, što Ministerstwa Spraŭ Unutrannych admowilasja začwierdzić T-wa Ksiandzoŭ Biełarusaŭ „Świetać“.

Ad hetaj pastanowy nie dajecca prawa źwiarnucca da wyŭšejšaj ŭłady administracyjnaj...

(—) K. Wimbór, Kamisar Uradu.

Paklikajučysia na art. 108 Kanstytucyi Polskaj Respubliki, a takža na adpawiednyja artykuły Traktatu Wersalskaha, niżejpadpisanyja pytajucca p. Ministra:

1) Ci p. ministar maje namier padać padrabiaznyja wyjaśnieńnia, na jakoj asnowie nie začwierdžany Statut T-wa „Świetać“.

2) Ci hatoŭ uziac nazad swaju pastanowu i začwierdzić statut T-wa Ksiandzoŭ Biełarusaŭ „Świetać“.

Warsawa, 23.V.24.

(Padpisy.)

DA NAS PIŠUĆ.

Žodziški. U nas z imianin Prezydenta 8 maja palicyja robić świata. Siłaju zahaniaje narod da świat-kawańnia.

Dańniej było świata 19 sakawika, na Jazepa, boż prezydentam tahdy byŭ Jazep Piłsudski. Ciapier časy pieramianilisia. Jazep Piłsudski adyžoŭ „na upakoj“. Nastai nowy prezydent. Dyk čamuż nia pieranieści świata? Uziali dyj pieraniešli z 19 sakawika na 8 maja... Narod ničoha nia wiedaje ab takim świecie, dyk palicyja prypaminaje: dzie kawala z kuźni wyhanić, dzie s pola prahonić, a dzie to i palena droŭ rasčapać nie pazwolić... jak heta było ŭ našym miastečku. Hetakija wiestki iduć z usich bakoŭ. Kab heta świata było stałaje, mo' ludzi prywykli-b i wiedajuć, mo' droŭ naščapalib zahadzia, a tak żywi čaławieča biaz waranaj strawy cely dzień... Wot i świata. Nam zdajecca, što heta nia prezydent zahaniaje da świata, a tutejšyja čynoŭniki.

I jakich świat u nas nia było! Była „świataja Kanstytucja“, było świata Jazepa Piłsudskaha, a ciapier świata Stanisława...

Na wioscy ludzi dumajuć, što heta usio „światyja“, bo nijak nia mohuć paniać, jak heta moža być „świata“ dy biez „światoha“. U wiaskowaj haławie heta nijak nia moža źmiaścicca. Dyk i wydumali: „światoha Jazepa Piłsudskaha“, „światuju Kanstytuciju“, a ciapier adzin „światy“ pajšoŭ u adstaŭku, to druhi znajšoŭsia... A najlepš dyk taŭkawali pra Kanstytuciju, kazali, što heta musić żonka Piłsudskaha. Jaho świata prypadała, wiedama, jak mužčynskaje trochi raniej, 19 sakawika, a ŭžo jahonaj żonki, wiedama, jak baby paźniej trochi — 3 maia... Dyk woś našy babki sabraŭšysia kala kaścioła doŭha taŭkawali, što byli ŭ spowiedzi na światuju Kanstytuciju... Tolki nia mohuć nijak dahadacca, skul jana ŭziałasia heta nowaja „świataja“ i čamu jana hetak nazywajecca. Musić heta budzie „Kastusia“, kažuć, nia inakš, jak tolki Kastusia, heta „Kanstytucja“, bo ŭ litanii da Usich Światych takoj światoj niama, dyk i zhadac trudna.

Niedaloki.

Wioska Hustata, Dzisnienskaha paw. Jodskaj hm. U nas dahetul było, było dyj byllom zarasło. Naša wioska ūsia katalickaja. My ad kaściołu try wiarsty. Našy susiedzi čysta zdzičeli, a nie skažu, kab zhaleli. Kali ūsia naša parachwija kłała dabrawolnyja składki na sprawy parachwijałnyja, dyk z našaj wioski zrabili heta tolki ličanyja asoby, a rešta dyk nia wiedaju, što jany sabie dumajuć ab hetym.

Prysłali nam u wiosku letaś u wosień polskich wučyciela i wučcielku. Było śpiarša ūsio dobra, tolki wučciel byŭ krychu za wostry da ūsich nat' i da wučcielnicy. Aż pašla niekulki miesiacaŭ jak piarunom raźniasłasia pa wioscy nawina pra niapryjemnyja sprawy pamiż wučcialem i wučcielkaj. Našy kumki zahukali ab hetym šyroka. Adnak inspektor školny ab hetym ničoha nia wiedajeć.

Hustačanin.

Kuźnica, Sakolskaha paw. Kuźnica heta jość miastečka, majučaja kala 160 damoŭ. Znachodzicca na darozi z Horadni da Bielastoku. Pałażeńnie duža

dobraje. Stancyja na miejscy, što pazwalajeć, chto majeć achwotu, pajechać da bolšych haradoŭ za rożnymi patrebami. Pry tym niedaloka Horadnia, bo tolki 31 wiersta, dyj ŭ Sakołku pawiatowaje miastečka 14 wiorst. Aprača čyhunki jość adna brukawanaja daroha. Zlučajeć jana Horadniu z Bielastokam, a ŭ budućynie majeć, jak u nas kažuć, zlučyć Warszawu z Dźwinskam. Z hetaha možna wywieści, što Kuźnica ŭ dobrym pałażeńni. A možna śmieła skazać, što nia tolki ŭ dobrym, a i ŭ pieknym. Kruhom Kuźnicy uzhorki, praezanyja rečkaj Łasosnaj, prytokam Nio-mana, ručajkami z chałodnaj kryničnaj wadoj i žalez-naj darohaj. Łasosna, jak wiankom abwiwaje hory, cicha żurčacy, zajmajeć samyja nizieńkija miejscy, padmywajeć pyšnyja hor fundamenty, prydajeć charastwo miesnaści. Niekulki krynic poić swajeju studzionuju wadoju ludziej, żywiołu, rešta wady ručajka-mi adsyłajeć u Łasosnu, katoraja miła prymajeć mien-saści i wiesiała żurčacy adsyłajeć dalej. Čyhunka, wydumka ludziej, pyšniejšaja. Jana rezała hory, dumaju-ćy zraŭniać usiu miesnaść, dzie mieŭ prachodzić ciahnik z wahonami najbołš napoŭnienymi drowam... Zraŭniać susim miesnaści nie ūdałosia. Musić ciahnik padymacca, bołš stahnać lezućy ŭ taki pierarez hary; za toje lahčej lacieć z takoha pierarezu. Horam takija pierarezy nie padabalisia. Jany prywykli pyšnica wysoka, padymajučysia adna nad druhoj i śmiajacca z harataha, katory swoj zahon pakidaŭ pad haroj, kažuć: „Nie aplacicca leżci z sachoj na haru, — pry suchim hodzie wysachnie ūsio i maja praca pojdzieć jak u bałota“. Dyj kamuż pierarez padabajeccą? Čaławiek hetaha ścieražecca. Narody pierarezaŭ nia lubiać i hwałt kryčać, starajučysia zlučycca. Dziela hetaha Kuźnickija hory wydelehawali adnu horku, kab jana žaliłasia prad ludźmi za abidu, зроблену pierarezam, a jana, nia majućy jazyka, tolki wiečna płaća, z čaho harystajuć pieramožcy i pjuć jaje ślozy.

U samaj siaredzinie miasta jość kaścioł, kala katoraha najbołš, jak ūsiudy żydoŭ. Chatki krychu ad kurnych adyšli, a da miastowych nie dajšli. Woddal ad miasta staić na horcy draulanaja cerkwa. Narod tut żywieć biełaruski pieraważna katalickaj wiery. Biada u tym, što pjuć ludzi bołš, čym prad wajnoŭ pili, bo dastać wodki možna skolki chočaś i dzie zachocąś. Usio byłoby dobra, kab aświety bołš, a mienš wodki.

Kuźnicki.

Hutarki ab haspadarcy.

Jakuju kaniušynu pakidać na nasieńnie?

Na nasieńnie pakidajecca kaniušyna z druhoha pakosu. Časta dumajuć, što jana pawinna być wiel-mi bujnaj abo hustoj. Treba tolki kab jana mieła jak najbołš hałowak i čystaja biaz nijakaj trawy. Ha-łoŭki, kali ich ścisnuć palcami, pawinny być, ćwier-dyja, jakby niečym nabityja; słabyja hałoŭki dajuć mała nasieńnia.

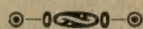
Kasić treba tahdy, kali ŭžo hałoŭki z paźniejšym ćwiatam majuć ziernie, a tyja hałoŭki, što dańniej kra-sawali, majuć ŭžo ziernie ćwiordaje i saŭsim hatowa-je. Ab hetym, jakoje ziernie ŭ hałoŭcy, možna pra-kanacca razcioršy hałoŭku ŭ rukach i prawieiŭšy na dałoni.

Skasiuŝy kaniuŝynu, treba jaje pakinuć na jakija 2 dni ũ prakosach, paŝla aŝciaroŝna pawiarnuć i znoŭ pakinuć na jakija 2 dni, a paŝla ũžo možna składać u małyja kopki i zaraz wazić. Kali časam zadaŝdŝyca, to zamiest taho, kab waroćać u prakosach, treba jaje pastawić (można adzin prakos da druhoha, kali hustaja kaniuszyna), dy tak, kab hałoŭki adnaho prakosu apiralisia ab hałoŭki druhoha. Kali joŝć wiewier i pierakidaje prakosy, to treba pawiazać takim-ŝa parakam u kity i pastaŭlać na poli. Hetak lepŝ prasychaje i nie baicca daŝdŝu. Kaliŝ joŝć aziarody (kazły sukawatja), to najlepŝ pawieŝać na aziarody.

Małoćiac kaniuŝynu abo ũ suchuju haraćuju pahodu, abo wialikim marozam.

Haspadar.

Z Biełaruskaha żyćcia.

Z Zachodniaj Biełarusi.

Ahulny Schod T-wa Biełaruskaj Škoły adbyŭsia 7.VI. siol. h. Na schodzie hetym pryńiaty źmieny statutu T-wa. Hałoŭnaja źmiena, heta — kruh dziejalnaŝci T-wa na ũsiu Polŝč. Kłapacicca ab zaćwierdŝaŝni źmienienaha statutu daručana Prezydyumu Šk. Rady.

Zwalnieŝnie s turmy. Aryŝtawany 1 maja Koŝciowić niadaŭna s turmy zwolnieny.

U Biełaruskaj Wilenskaj Himnazii. Wućni woŝmaj klasy himnazii adbywajuć ekzamieny. U kl. I-III zaniatki spyniacca 15 čerwienia, a ũ kl. IV-VII 21 čerwienia.

Biełaruskija pasolskija wiećy. 5 čerwienia biełaruskija paŝły S. R.-Michajłoŭski i P. Miatła wystupali z pramowami ũ Hruzdawie Duniławieckaha paw., a paŝły P. Wałoŝyn i Ks. A. Stankiewić u Miadziale tahoŝ pawietu.

Jak na adnym wiećy, tak i na druhim paŝły naŝy byli pryńiaty niazwyčajna pryčilna. Šwiedamaŝci biełaruskaj mnoha. Biełaruskija hazety i kniŝki byli prosta raschwatany.

Z Uŝchodniaj Biełarusi.

Siarod carکوئیکاŭ. Na abłasnym źjeŝdzie pradŝtaŝnikaŭ abnaŭlenckaj cerkwy Biełarusi, jaki adbyŭsia ũ Mahilowie, wybran nowy biełaruski mitrapalit Serafim, urađeniec Wiciebŝčyny.

Siarednija rynaćnyja ceny na 20 maja ũ Wiciebsku. Źyta — 1 rub 10 kap., Źytنياja muka — 1 r. 20 k., pŝonnyja krupy — 2 r. 50 k., hrečka — 2 r. 80 k., muka pŝonnaja — 4 r. 20 k., awios — 1 r. 35 k., jaćmieŝ — 1 r. 35 k., bulba — 70 kap. za pud.

Źytني chleb — 3 z pał. kap., wałoŭje miasa — 35 k., sała ŝwinoje — 60 k., maŝla karoŭje — 70 k. alej — 25 k., cukier rafinad — 34 k., sol — 4 kap., sieladcy — 18 k., myła — 24 k. za funt., nitki — 14 k. ŝpulka.

Naahuł, suproć 9-ha maja pradukty na charćy ŝnizilisia da 10 prac.

U Instytucie Biełaruskaje Kultury ũ Miensku. 22 maja adbyŭsia drugi arhanizacyjni schod ju-

rydyćnaj sekcyi ũ pracy jakoj paŝadali pryńiać udziel wydatnyja jurydyćnyja siły: prafesary uniwersytetu — Pićeta (rektor), Gredynger, Kraŭćenka, Durdzinieŭski, Šyrajeŭ i inŝ.

Praca maje wieŝcisia pa troch halinach — krajaŝnaŭstwa Biełarusi, zwyčajnaje prawa, historyja prawa i ŝučasnaŝa sawieckaha prawa.

Historyja biełaruskaha mastactwa. Wykłađčyk historyi biełaruskaha mastactwa ũ Biełaruskim Dziaŝaŭnym Uniwersytecie M. M. Ščakacichin napisaŭ „Narysy pa historyi biełaruskaha mastactwa“, jakija abchopliwajuć čas z dwanadcataha pa siemnaccataje stahodŝdzie.

„Narysy“ majuć wyjŝci ũwosieŝ h. h. kniŝkaju kala 15 drukawanych arkuŝaŭ z bołŝ čym sotniaju ilustracyjaŭ.

Chrestamatyja pa historyi Biełarusi. Sacyjalna-histaryćnaja sekcyja Inbiełkultu zaniałasia składaŝniem chrestamatyi pa historyi Biełarusi. U jaje ũwojduć krynicy pa historyi Biełarusi z 8-9 wieku pa 1924 h.

Maje być wypuŝćana piać tomaŭ pa 10—15 drukawanych arkuŝaŭ koŝny. U skład redakcyjnaj kalehii pa hetaj sprawie abrazy Pićeta, Dyła i Druŝčyc.

Układaŝnie i wydaŝnie ũsiaje chrestamatyi zojmie kala troch hadoŭ.

Nowyja biełaruskija knihi. „Historyja Biełarusi“. — Prof. U. Pićeta. Častka pierŝaja. Maskwa-Leninhrad, 1924 h. 132 str. wialikaha farmatu.

Kniha abchopliwaje peryad ad paćatku historyi da Lublinskaj Unii 1569 h.

„Paćatkawaja Heometryja“. — F. G. Mikielsar, pier A. Krutalewića. Maskwa-Leninhrad, 1924 h.

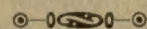
„Fizyka“. — H. B. Kaŝyn. — Častka pierŝaja. Maskwa-Leninhrad, 1924 h.

„Łubin i jaho kultura“. — Ahranom L. Kalininski. Miensk, 1924 h.

„Zaranki“ (zbornik wierŝaŭ). — J. Źurby. Miensk, 1924 h. 100 str. małoha farmatu.

Kniŝki wydadzieny na dobrej papiery. Druk čysty. Malunki dobryja.

Kniŝki hetyja pradajucaa ũ biełaruskaj kniharni ũ Miensku.

S POLŝČY.

Dahawor z Apost. Stalicaj. 4 čerwienia Rada Ministraŭ zaniałasia sprawaj dahaworu (konkordatu) z Papieŝam. Jak apracujecca materjał ŝto da hetaha dahaworu, dyk budzie pradŝtaŭleny Apost. Stalicy.

Bunt wiaŝniaŭ. U Lublinskaj turmie niadaŭna paŭstaŭ bunt palityćnych wiaŝniaŭ. Bunt byŭ tak silny, ŝto wiaŝni paniŝćyli ũ celach usio. Bunt hety wiedama, „supakoili“ i wiaŝniaŭ ciapier majuć pierawieŝci niejdzie ũ Karpackija hory, u najŝtraŝniejŝuju turmu ũ Polŝcy.

Čamu strachoŭka darahaja. Starŝynia „Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych“ biare pensii bołŝ, jak Prezydent i apraća hetaha maje bezpłatna kwateru, ŝwiatło, drowy i automobil.

Skolki ũ Polŝcy čynoŭnikaŭ. Pawodle apoŝnich padliczeŝniaŭ ũ Polŝcy ũsich čynoŭnikaŭ joŝć 300.000 ćaławiek.

Z USIAHO ŚWIETU.

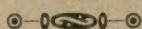
Litwa. Adstaŭka Galwanaŭskasa. Staršynia litoŭskich ministraŭ Galwanaŭskas padaŭsia ŭ adstaŭku. Adstaŭka pry-niata. Chto ciapier budzie u Ltiwie staršynioj minist-raŭ — niawiedama. Adnak wiedama, što palityka li-toŭskaje ad žmieny asob u staršynstwie nia žmienicca.

Rasieja. Narada ŭ Anhlui. Narada Rasiei z Anhliaj trywaje dalej. Abiedźwie starony tarhujucca, jak tolki mohuć. Jość nadzieja, što narada nie parwiecca, a dojdzie da skutku.

Rumynija. Wialiki ŭzryŭ. Niadaŭna Rumyni-ja na wypadak wajny z Sawietami, zakupiła 1000 wahonaŭ snaradaŭ. Tymčasam usio heta niechta padpaliŭ. Uzryŭ byŭ strašny. Cely dzień rwalisia snarady. Usich razarwa-łasja 125 tysiać harmatnich kulaŭ i 40 milionaŭ kulaŭ karabinowych. Usio pradmieście Buchareštu žniščana, a takža i niekatoryja blizkija sioly.

Čechosławaččyna. Unijonistyčny Zjezd. 31 lip-nia siol. h. u Welehradzie ad-budziecca žjezd mižnarodnych pracoŭnikaŭ dziela zlučeńnia katalickaha kaścioła i prawasłaŭnaj cerkwy. Zjezd hety patrywaje cely ty-dzień. Na im buduć takža i biełarusy.

1-šy zjezd sławianskich hieohrafaŭ i etno-hrafaŭ u Prazie pačaŭsia 4 čerwienia. Na žjeździe jość prysutny wiadomy etnohrafi Biełarusi praf. Karski.

Z WILNI.

— **Kanfiskata litoŭskaj hazety.** Litoŭskaja ha-zeta „Lietuvos Rytai“ Nr. 66 pa zahadu Kamisara Uradu na m. Wilniu skanfiskawana.

— **Jamu i heta nie padabajecca.** Čornasocien-ny „Dzien. Wil.“ narakaje na Wilenkaha katalicka-ha biskupa, što jon ksiandza Pietroniusa, ličwina, dy naznačyŭ na litoŭskuju parachwiju. Cikawaść, kudyb wysyłaŭ „Dzien. Wil.“ ksiandzoŭ biełarusau i ličwi-noŭ, kab wolu mieŭ?!

— **Wilenskija ceny:** Żyta — 3 mil. 840 tys. za pud., jačmień — 4.300, awios — 4.760 — 5.000, bulba — 2.500., siena 3.300, sałoma 2.500.

Cukier u kawalkach 2.100 za kilo, sol — 400-350, jajki 200-150 za štuku, małako — 650-500 za litr, masła sałona — 7.000 za kilo, niesalaŭna — 9-8.000, ślanina 4.000.

— **Na žjezd nie dazwolili.** Litoŭskaja prašwiet-naja T-wa „Rytas“ na Siomuchu dumała zrabieć žjezd siabraŭ T-wa. Adnak na hety žjezd polskaja ŭłada nie pazwoliła.

USIAČYNA.

Žart.

— Ci maješ bačkoŭ? — pytajecca sudździa u padsudnaha.

— Nia wiedaju — kaža padsudny

— Jakžaž ty nia wiedajesz? Toż brydka nia wie-dać, ci maješ bačkoŭ, ci nia maješ?

— Tak to tak, ale da dušy nia wiedaju. Bo jano hetak było. Spačatku pamior moj bačka, a matka paj-šla zamuż za druhoŭ, pašla pamiarła matka, a moj nowy bačka ŭžnoŭ ažaniŭsia i tak nie mahu zhadać, ci ŭ mianie jość bački, ci nie...

PRYKAZKI.

1. Kali budzieš horkim — wypłunuć, kali sałod-kim — prahlynuć.
2. Nia plywi prociŭ wady, bo ŭtopiŭsia,

ZAHADKI.

1. Cieraz mora katoŭ chwost.
2. Staić baran u polu,
Prosić u Boha doli:
Daj Boža dolu,
Nad usimi wolu.

Razhadki z Nr. 13.

1. Strelba. 2. Belka. 3. Zasłanka. 4. Nieba, zory, miesiac.

Naša Pošta.

S. Siniaku ŭ Kazłoŭščynie: „Krynica“ Wam pa-syłam. pašyrajcie jaje i prysyłajcie adrasy pad-piŭčykaŭ.

Ad. Braŭku ŭ Kryniach; Ad was na „Krynica“ 5.400.000 m. atrymali. Dziakujem. Hazetu pasyłam.

Jazepu Łukašewiču ŭ Sincieniatach, Ul. Łukšy ŭ Łycewičach, Mich. Łokciku ŭ Świncy i Piatru Sur-wile ŭ Janowičach: Wam usim pasyłajucca probnyja numary „Krynicy“. Čytajcie ŭważna rodnuju hazetu, prysyłajcie hrošy na hazetu i adrasy swaich znajo-mych, žadajučych tak sama wypisać „Krynica“.

Cikawamu: Akazałasja, što tytunu niamožna sieić susim. Ab hetym čytačy naŭy znajduć u Nr. 13 „Krynicy“ u addziele „z Sojmu“ pad zahałoŭkam „Polskija socyjalisty prociŭ sialan“.

Druhomu Cikawamu: Adhadki na 3 i 4 zahad-ku ŭ Nr. 11 „Krynicy“: 1. Kłubok. 2. Kasiaki, dźwie-ry, čaławiek.

Kuźnickamu: Korespondencyju atrymali. U swa-im čaŭsie nadkukujem. Prysyłajcie bolš.

M. Kanapackamu ŭ Żalesi: Atrymali. Dziakujem. Wykarystajem. Pišycie čašciej.

Hannie Buka ŭ Padwaronach: Atrymali. Pa-dziaka. Skarystajem. Pišycie čašciej.

M. Radziuku ŭ Hraŭžach: Atrymali. Skarysta-jem. Dziakujem.